

Tjänsteställe, handläggare
Utvecklingsenheten Hälso- och sjukvårdsförvaltningen,
Gabriel Stenström

Datum
2022-12-01

Tjänsteanteckning
Dnr: 22RS9763

Återrapportering till hälso- och sjukvårdsnämnden angående uppdrag för 2022

Inledning

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel är ett av de beredningsorgan som finns till hälso- och sjukvårdsnämnden. Syftet med beredningarna är att stödja och bistå nämnden, förbättra och möjliggöra kunskapsfördjupning samt skapa ökad tillgänglighet till politiken för medborgare och andra aktörer.

I hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan för 2022 fick nämndens samtliga tre beredningar följande uppdrag:

- Att beakta målbild 2030 i verksamhetsplaneringsprocessen, och särskilt följa effekterna av Hälso- och sjukvårdsförvaltningens omorganisation.
- Att beakta arbetet med de olika nationella överenskommelserna.
- Att beakta lärdomar, effekter och konsekvenser av coronapandemin.
- Att följa arbetet med årlig avgiftsöversyn
- Att följa implementeringen av samsjuklighetsutredningen S2020:8
- Att arbeta för att inköpen av klimatpåverkande produkter upptagna på klimatlistan ska minska under 2022 jämfört med 2020

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel fick tillsammans med beredning för närsjukvård följande uppdrag:

- Att följa processen med att tillskapa pilotverksamhet för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med komplexa funktionsnedsättningar inom närsjukvården.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen fick i verksamhetsplanen ett antal uppdrag som skulle göras i samråd med berörda beredningar. Av dessa uppdrag är följande relevanta för beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel:

- Att arbeta för att vården av patienter med komplexa vårdbehov både i den akuta och långsiktiga vårdkedjan ska förbättras i både vårdens övergångar och gentemot externa vårdgivare för att öka kontinuitet och samordning. Detta kan ske genom att bland annat utveckla primärvårdens möjligheter till hembesök, mobila lösningar som utgår från specialistvården som ett komplement, ge möjligheter till direktinläggning på sjukhus och korttidsvård.
- Att arbeta med att förstärka första linjen för barn och unga med psykisk ohälsa samt utvecklingsarbete av psykiatrisk vård inklusive förbättrad tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar.

- Att fortsätta utveckla arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vård.

Dessutom fick hälso- och sjukvårdsnämnden nedanstående uppdrag som beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel har följt:

- Att beskriva processen för att komma i ekonomisk balans. Det innebär konkretiserandet av en flerårig handlingsplan med översyn av bland annat effektiviseringar, intäkter och underliggande infrastrukturellt arbete. Uppföljning av handlingsplanen ska vara en del av hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapportering till regionstyrelsen.

Rapportering av uppdrag

Uppdrag till samtliga beredningar:

Att beakta målbild 2030 i verksamhetsplaneringsprocessen, och särskilt följa effekterna av Hälso- och sjukvårdsförvaltningens omorganisation.

Målbild 2030 har med jämna mellanrum behandlats på beredningens sammanträden, likaså effekterna av förvaltningens omorganisation.

Att beakta arbetet med de olika nationella överenskommelserna.

Beredningen fick vid sitt sammanträde i september en redogörelse för arbetet med de nationella överenskommelserna.

Att beakta lärdomar, effekter och konsekvenser av coronapandemin.

Rapporter om arbetet kring pandemin har funnits med på beredningens möten.

Att följa arbetet med årlig avgiftsöversyn

Förvaltningen har sett över patientavgifterna. Bland annat har en omvärldsbevakning genomförts. Beredningen fick vid sitt sammanträde i oktober ta del av det förslag till patientavgifter för 2023 som regionfullmäktige ska ta ställning till i december.

Att följa implementeringen av samsjuklighetsutredningen S2020:8

Förvaltningens arbete fortlöper enligt plan och en processledare som är gemensam för hälso- och sjukvården samt länets kommuner har anställts. Gap-analys är genomförd och bred aktivitet pågår i lokal arbetsgrupp missbruk/beroende, Lokalt programområde psykisk hälsa.

Beredningen har fått föredragningar om utredningen och implementeringen i januari och mars.

Att arbeta för att inköpen av klimatpåverkande produkter upptagna på klimatlistan ska minska under 2022 jämfört med 2020

Under inledningen av året var fokus främst på det nya avtalet för allmänt sjukvårdsmaterial, där information har gått ut till miljöombud och beställare genom nyhetsbrev från varuförsörjningen och från miljöenheten. Information finns också på marknadsplats.

Hälso- och sjukvården har infört "follow print" vilket är en funktion i kopiatorerna som kan minska användningen av kopieringspapper.

Ett informationsmaterial har tagits fram i samarbete med Vårdhygien med fokus på hur vissa produkter ska användas på rätt sätt för att minska smittspridning och miljöpåverkan. Då mycket handskar och förkläden finns i beredskapslager sedan 2021 och tas därifrån till verksamheterna så är det svårt att få en helhetsbild av utvecklingen. De data som finns visar inte på några större skillnader för 2022 jämfört med tidigare år.

Beredningen fick en föredragning om förvaltningens arbete vid sitt sammanträde i oktober.

Uppdrag till beredningen för psykiatri, habilitering och hjälpmedel tillsammans med beredningen för närsjukvård

Följa processen med att tillskapa pilotverksamhet för samordnat medicinskt omhändertagande av personer med komplexa funktionsnedsättningar inom närsjukvården

Arbetet pågår enligt uppdraget och bedöms vara klart vid årets slut.

Beredningen har fått kontinuerlig information om arbetet under året och fick vid sitt sammanträde i december information om det beslutsförslag som finns till Hälso- och sjukvårdsnämnden om att starta pilotverksamhet.

Uppdrag till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Att arbeta för att vården av patienter med komplexa vårdbehov både i den akuta och långsiktiga vårdkedjan ska förbättras i både vårdens övergångar och gentemot externa vårdgivare för att öka kontinuitet och samordning. Detta kan ske genom att bland annat utveckla primärvårdens möjligheter till hembesök, mobila lösningar som utgår från specialistvården som ett komplement, ge möjligheter till direktinläggning på sjukhus och korttidsvård.

En ny funktion som äldre vårdsoverläkare har tillsatts. Primärvårdens möjligheter till hembesök behöver fortsatt stärkas och kompletteras av insatser från de mobila teamen. Mobila närsjukvårdsteam finns i två av fyra länsdelar (Väster och Örebro). I norra och södra länsdelen pågår arbete med utveckling av mobila arbetssätt för motsvarande målgrupper. Uppföljningar som görs av teamens arbete visar på goda resultat i form av minskade behov av slutenvård och annan vårdkonsumtion för den målgrupp som teamen ger insatser till. Däremot saknas en sammanhållen strategi för mobil sjukvård i länet som även inkluderar primärvårdens uppdrag. Därför pågår en översyn av mobil sjukvård på primärvårdsnivå som ska ge förslag på detta. Uppdraget slutredovisas vid årsskiftet.

På Tullhuset i Örebro pågår verksamhet i samverkan med kommunen. Under våren har ett pilotprojekt med direktinläggning på kommunal korttidsplats för patienter som annars skulle hamna på sjukhus utvärderats med positivt resultat. Lärdomarna från detta pilotprojekt har bidragit till att initiera ett större utredningsuppdrag kring etablerande av mellanvårdsplatser i samverkan mellan Regionen och länets kommuner.

Beredningen fick vid sitt sammanträde i oktober en föredragning om hur Psykiatrien samarbetat med Örebro kommun kring en patient med komplexa vårdbehov.

Att arbeta med att förstärka första linjen för barn och unga med psykisk ohälsa samt utvecklingsarbete av psykiatrisk vård inklusive förbättrad tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar.

Första kontakten för barn och unga med psykisk ohälsa samt mottagningarna i länet har nu etablerats och samarbetet fungerar väl. Viss bemanning saknas och rekrytering pågår. Vårdprocesser är under utveckling tillsammans med länets kommuner.

Barn- och ungdomspsykiatrien arbetar för att öka tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar men också förstärka hela vårdprocessen som inkluderar fördjupad utredning och behandling.

Beredningen fick information om förstärkningen av första linjen i januari och gjorde ett studiebesök på Första kontakten psykisk ohälsa i maj.

När det gäller utvecklingsarbete av psykiatrisk vård inklusive förbättrad tillgängligheten till neuropsykiatriska utredningar har beredningen fått kontinuerlig information, i första hand om pågående arbete inom Barn- och ungdomspsykiatrien, BUP.

Att fortsätta utveckla arbetet med hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande vård.

Beslut finns från hälso- och sjukvårdsledningen avseende införande av basplattan för det hälsofrämjande arbetet och levnadsmottagningar på vårdcentralerna. Pandemin har dock påverkat möjligheterna att frigöra personal för att starta mottagningarna. Dessutom behöver personal med specifik kompetens rekryteras.

I nuläget så finns en levnadsmottagning i den västra länsdelen. I den norra länsdelen fortgår arbetet med genomförande av Hälsosamtal kopplat till vårdcentralerna i Kopparberg och Hällefors för specifika åldersgrupper. Medel finns avsatta för att påbörja arbetet även i Söder och Örebro. Digitala insatser för att underlätta rökavslut har kopplats till den digitala mottagningen för länets invånare.

Implementeringsforskning för att integrera levnadsvanearbete i den kliniska vardagen inom primärvård pågår på fem vårdcentraler. Utbildningar i levnadsvanorna tobak, alkohol, matvanor och fysisk aktivitet erbjuds varje termin från i år för att fördjupa kompetensen hos medarbetarna. Arbete med gapanalys har påbörjats inom regional och kommunal hälso- och sjukvård utifrån det nya nationella vårdprogrammet vid ohälsosamma levnadsvanor – prevention och behandling. En större implementeringsinsats har genomförts vad gäller en uppdaterad FaR-modell där bland annat en digital aktivitetskatalog tagits fram som finns tillgänglig både för personal och medborgare.

Beredningen fick vid sitt sammanträde i oktober en föredragning om hälsofrämjande arbete inom Psykiatrin.

Att beskriva processen för att komma i ekonomisk balans. Det innebär konkretiserandet av en flerårig handlingsplan med översyn av bland annat effektiviseringar, intäkter och underliggande infrastrukturellt arbete. Uppföljning av handlingsplanen ska vara en del av hälso- och sjukvårdsnämndens årsrapportering till regionstyrelsen.

I årets budget ligger ett flerårigt generellt besparingskrav på 3 %, motsvarande 235 miljoner kronor, för samtliga områden. Varje område har upprättat en handlingsplan för genomförande av dessa åtgärder och under året är planen att hämta hem motsvarande 147 miljoner kronor, motsvarande 1,9 %, under året. Under året har detta arbete påbörjats i områdena.

Effekten av detta arbete beräknar område psykiatri samt område nära vård att planerad nivå delvis uppnås. Inom område specialiserad vård kommer inte den planerade nivån att uppnås utan istället medföra ökade kostnader. Sammantaget leder detta till att den

beräknade positiva effekten förväntas utebli under året.

Beredningen har fått kontinuerlig information om ekonomin för Psykiatri och Habiliteringen, samt övergripande information om ekonomin för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt Region Örebro län i maj och oktober.

Carina Dahl

Ordförande

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel